

SMS med læring i fokus

-erfaringer fra barneskolen

Forutsetninger på systemnivå

- ▶ Skolens ledelse
 - ser utfordringene,
prioriterer nok og stabilt personale over tid
- ▶ Foreldresamarbeid
 - tett samarbeid med de som kjenner barnet best
- ▶ Personalsamarbeid
 - avklar hvem som er med eleven til enhver tid
 - tett dialog og kontinuerlig samarbeid for felles forståelse av eleven
 - åpenhet rundt utfordringer
 - *se hverandre* når situasjoner oppstår og støtt hverandre slik at situasjoner håndteres til det beste for eleven

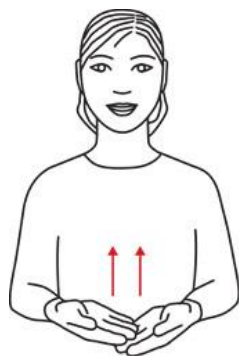
Forutsetninger på individnivå

Trygge rammer som skapes av:

- ▶ god relasjon
- ▶ personale som kjenner eleven godt
- ▶ små grupper, noe 1:1
- ▶ oversikt over egen dag
Når, hvem, hva, hvor?
- ▶ ha avklarte handlingsalternativer når noe blir vanskelig (feks.sosiale historier)

God kommunikasjon

- ▶ klar og tydelig, de voksne har kontrollen
- ▶ gi TID til å vente på at beskjeden mottas
- ▶ «rund i kantene» - pauser og gjentakelser
- ▶ anerkjennende
- ▶ humor (ikke ironi)
- ▶ dialog med eleven, avklare forventninger og gi mulighet for medvirkning
- ▶ tegn-til-tale

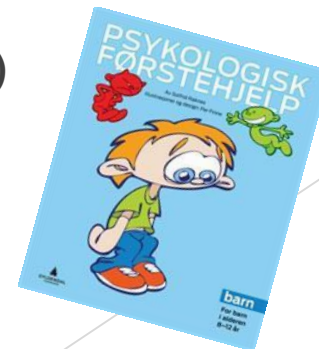
Et godt læringsmiljø

- ▶ varierte metoder
- ▶ bygge på elevens interesser
- ▶ aktiv bruk av lek og humor
- ▶ tilpasse opplæring ifht kognitivt og emosjonelt utviklingsnivå
- ▶ forutsigbart og rutinepreget, gode systemer
- ▶ tilgang til eget rom, jobbe der når det er hensiktsmessig
- ▶ fleksibel bruk av rom/uteområde ifht elevens behov
- ▶ hensiktsmessig plassering ifht medelever

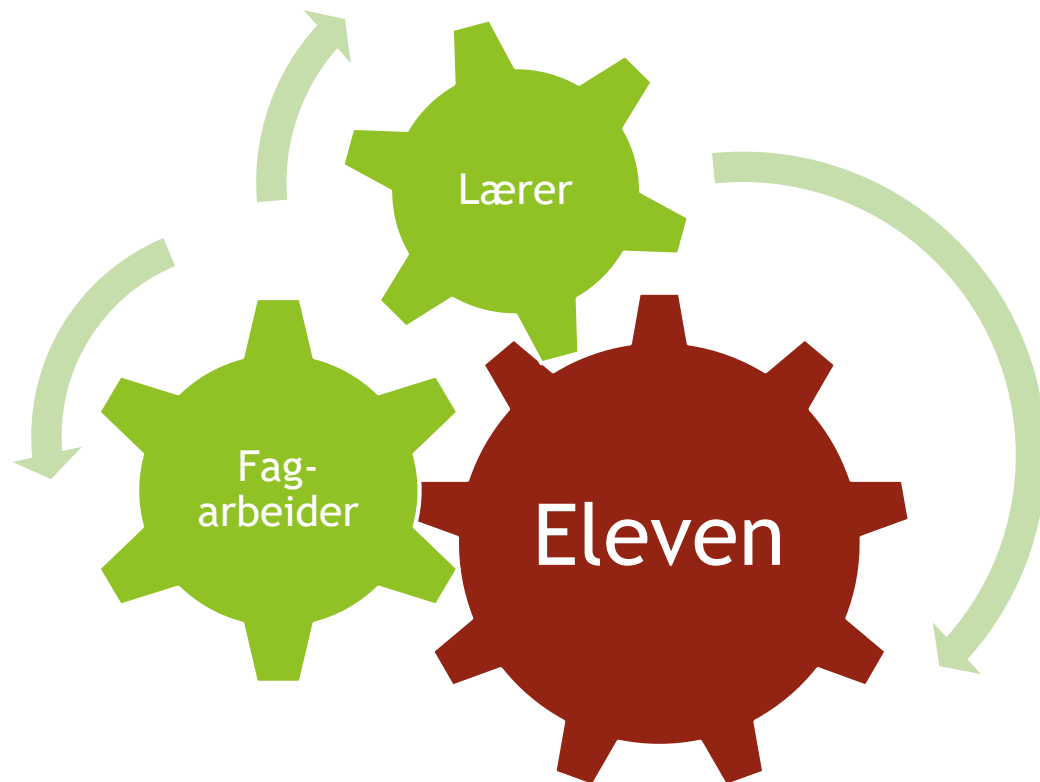

Sosial- og emosjonell kompetanse

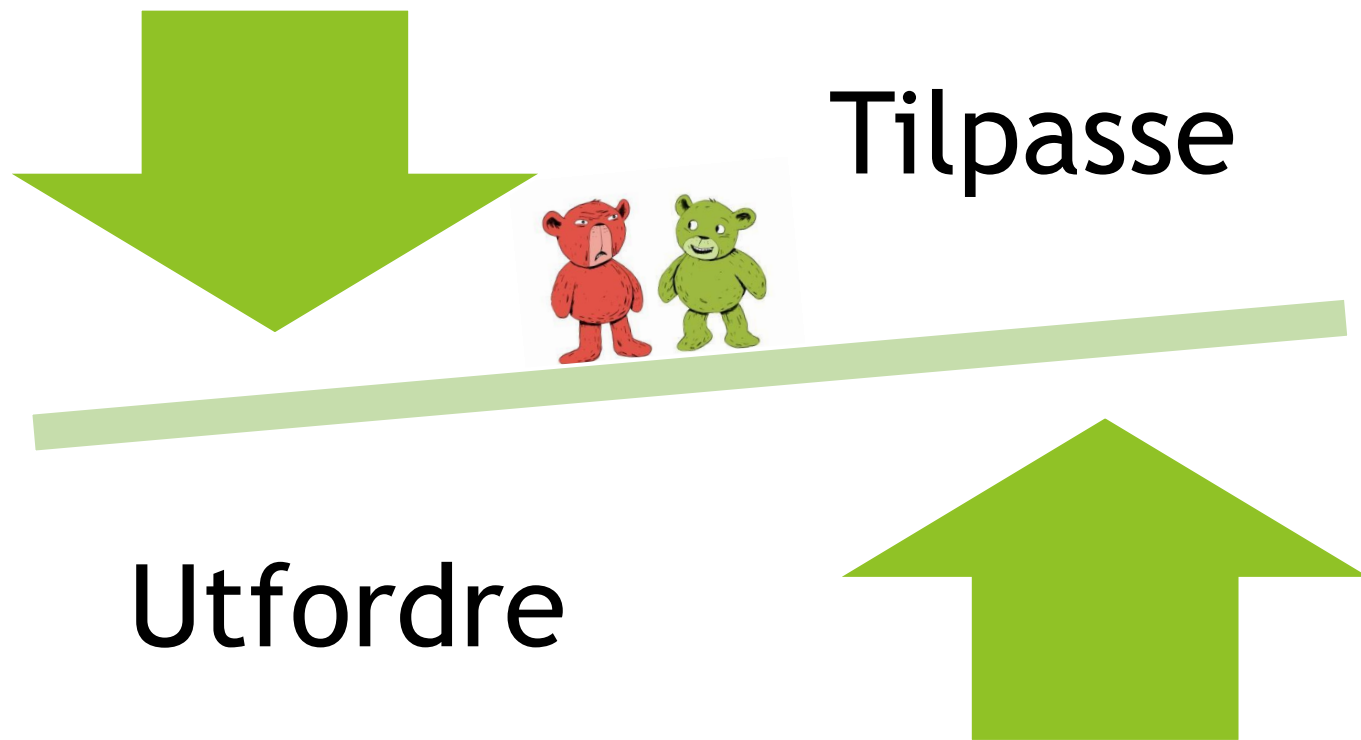
- ▶ jobb systematisk med ulike pedagogiske verktøy
feks. *Psykologisk førstehjelp*- røde og grønne tanker
- ▶ følelseskart med symboler for ulike følelser
- ▶ sett ord på det som skjer for eleven og knytte det til symbolene for følelsen
- ▶ ved utfordrende atferd; sette ord på det som skjer
(Det skaper forståelse for seg selv og hverandre i situasjonene)
- ▶ sosiale historier

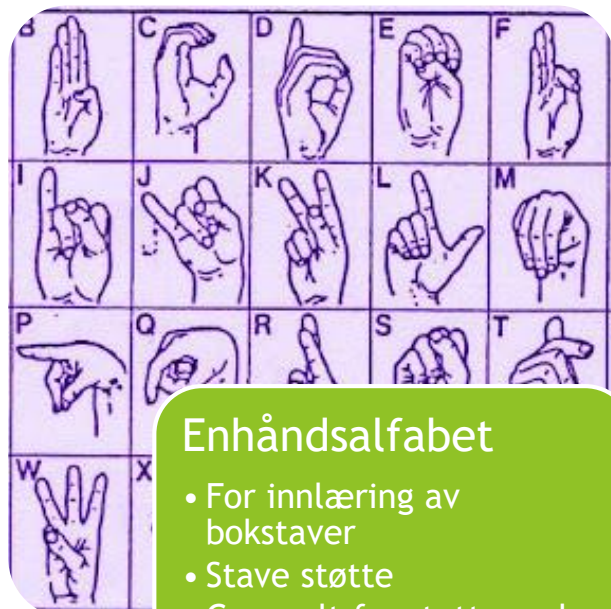
Relasjon og samarbeid

Hele tiden være oppmerksom på hvordan eleven har det og tilpasse krav og forventninger deretter.

Lese- og skriveopplæring

Enhåndsalphabet

- For innlæring av bokstaver
- Stave støtte
- Generelt for støtte ved tekstsaking

Skrivestrategier

- Lage tekst til bilder fra egne erfaringer
- Benytte hjelpesetninger: Hvem ser jeg? Hvor er vi? Hva gjør vi?
- Benytte Pc og nettbrett
- Håndskrift etter hvert som eleven har vist interesse

Leseferdigheter

- Førlesing
- Tekst til bilder
- Lære å finne tilbake i tekst
- Lese relevant stoff som oppskrifter etc sangtekster, bilmerker etc

Matematikk

Tallforståelse
Knytte tall til
mengde
Se tellekorpset
Telle i «her og nå
situasjoner»
Leke butikk m/
kasseapparat

Tid
Lære hvordan
klokka ser ut ved
faste aktiviteter
Spille klokkespill
Jobbe i apper
Skrive klokkeslett
på dagsplan

**Addisjon og
subtraksjon**
Bruke konkrete
Apper
Tallinje
NRK super- MK-X
Hjelpe-setninger

Praksiseksemppler

Uteskole

Kroppsøving

Forestilling

Uteskole

Deltok på uteskole. Eleven sov tidlig i vogn før tur eller på vei til turmålet. Satt i vogn hele turen. Deltok til og med måltid. Returnerte med sin voksen.

Sov tidlig og kunne forberedes til uteskole sammen med klassen. Deltok på større deler av uteskolen, men var lite i aktivitet.

Deltok på hele uteskolen og var i aktivitet med medelever. Deltok i oppgaver og leker. Vi motiverte for oppgavene på ulike måter gjennom lek.

Kroppssøving

Mål: Delta i en liten del av timen

- Eleven deltok i oppstart av timen. Samme tre bevegelsessanger i et helt år

Mål: Delta i oppstart og i aktivitet med svært avklarte rammer

- Eleven deltok i oppstart og i aktiviteten napp hale med sosial historie som beskrev handlingsalternativene. Han hadde to valg hvis noe ble vanskelig: Si fra til «sin voksne» hva som var vanskelig og bli i situasjonen eller gå ut i garderoben.

Mål: Delta i aktivitet på tilnærmet like premisser som klassen

- Eleven fikk klare rammer for timen: Hvem som skulle være sammen med han, hva som skjedde hvis han måtte ut. Han greide ofte å delta i hele timen.

Foto: Stig Erlend Person, ØB

Sosial historie

Min plan for forestillingen 14.02.19

Mamma, pappa og mormor skal sitte på merkede plasser, litt unna meg. Når forestillingen begynner skal jeg stå på senen sammen med klassen min og resten av skolen. Vi skal vi synge *Langt og gå* og *Grevling i taket*.

Etterpå setter jeg meg på benken til B-klassen, ytterst mot døra. Elisabeth er sammen med meg under hele forestillingen. Hvis jeg får det vanskelig kan jeg se på de grønne kortene og snakke med Elisabeth. Hvis jeg trenger å gå ut en tur, går vi ut gjennom guttegareroben. Når sal og sene gjør seg klare til skuespill går vi gjennom guttegarderoben og til musikkrommet der gjør vi oss klare til vår sang *Bruk hode*. Elisabeth og jeg tar med den grå og den gule søppelkassen. På senen skal jeg synge i mikrofonen uten teip. Jeg skal synge alle ordene inn i mikrofonen. Når vi skal plukke søppel tar jeg opp en boks og et glass som jeg kaster i boksen med glass og metall. Etter det tar jeg rolig opp mikrofonen og synger ferdig. Vi går in i musikkrommet og tilbake til salen gjennom guttegarderoben.

Vi sitter og ser på helt til U5 er ferdig. Og så skal vi synge *Forelska i læren* og *Ei hand og holde i*. Jeg står på senen til alle går ned, da kan jeg gå til mamma og pappa og mormor.

Forestilling på FBU

“Jeg kan, jeg vil, jeg tør”

Sosiale historier

- ▶ skrives i samarbeid med eleven
- ▶ gjelder for konkrete situasjoner
- ▶ beskriver klart og tydelig alt som skal skje.
- ▶ en «oppskrift» eleven skal følge
- ▶ beskriver handlingsalternativer
- ▶ medbringes i situasjonene

Se mennesket du har fremfor deg.

*Se læringspotensialet og
let etter mulighetene
- sammen med teamet ditt.*

*Møt eleven med hjerte i hånden
-hver dag*

Arbeidspærm

Til de voksne ☺

Målet med arbeidsplanene er at eleven skal kunne jobbe selvstendig.

Vi ønsker at dette skal bidra til forutsigbarhet og trygghet for eleven, slik at han blir mindre avhengig av hvem voksne som er tilstede (systemavhengig ikke personavhengig).

I noen arbeidsplaner er pause lagt inn. Under varierte arbeidsøkter er det ofte ikke behovet for pauser. Dersom du ser at det er utfordrende og vurderer at det er behov for et avbrekk skal du avgjøre dette. Avtal med eleven når pausen skal tas og la han velge fra «valg-kartet». Bruk timer/alarm og sett tiden på 5-10 min. Avtal at arbeidet fortsetter når tiden er ut.

Fokus under arbeidsøkten

- Eleven leser planen selv, og finner fram det han trenger.
- Eleven jobber så selvstendig som mulig, men får støtte fra den voksne.
- Minn eleven om å benytte hjelpemidlene han har (hjelpen til å lage setninger som henger over pulten hans, følelseskartet når noe blir vanskelig, evt hjelpesetninger på arbeidsplanen).
- I leseøkter: Les vedlegge i mappen leseboken ligger.
- Ved utfordringer: snakk om hva som skjer og knytt følelsene til «følelse-kartet»
- Gi spesifikk ROS ☺

12.mars 2017

Plan for jobbøkter med arbeidsplan

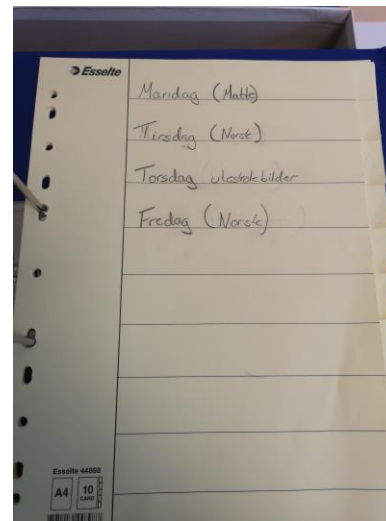
Jeg finner frem arbeidsplanen min selv.

Den voksne og jeg leser hva jeg skal gjøre og hva som er målene jeg jobber mot.

Vi avtaler hva jeg kan gjøre hvis noe blir vanskelig.

Jeg jobber til jeg er ferdig med oppgavene på planen.

Den voksne og jeg snakker sammen om hvordan det gikk og jeg krysser av på vurderingsskjema.

Eksempel på arbeidsplan

Arbeidsplan i norsk for Erlend

Mandag:

Hvor skal jeg sitte?	Arbeidsverktøy	Hva skal jeg gjøre?
Ved pulten min 	Ipad 	-Finn frem Book creator på <u>ipaden</u>. -Skriv overskrift: Min helg og datoen i dag. -Skriv noen setninger fra det du har gjort i helgen. -Se etter om du har husket stor forbokstav og punktum. -Søk etter bilder på google som passer til det du har skrevet.

Mitt læringsmål	Min vurdering 		
Jeg jobber selvstendig ved pulten min.	☐	☐	☐
Jeg rekker opp hånda når jeg trenger hjelp.	☐	☐	☐
Jeg skriver om det som har skjedd i helgen	☐	☐	☐
Jeg husker stor bokstav først i setningen og punktum.	☐	☐	☐

